

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Nedansjö förskola

Giltighetstid: 2020-08-01– 2021-07-31

Ansvarig rektor: Anki Lindström

Biträdande rektor Anna-Lena Rehnberg

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Sundsvalls kommuns vision ”Alltid göra det goda livet möjligt” strävar vi alltid efter på Stöde/Nedansjö förskolor. Vårt mål är att all barn och vuxna skall bemötas och behandlas med respekt och acceptans, känna sig trygga, trivas och få känna glädje.

Barn- och utbildningsförvaltningens vision ”Alltid bästa möjliga möte för fortsatt lärande” lever i vårt förhållningssätt med det goda bemötandet som grund i alla våra möten varje dag. Ingen skall bli utsatt för diskriminering eller kränkande behandling. Vi jobbar ständigt med normer, värden och demokratiska värderingar, alla människors lika värde och rättigheter. Både vuxna och barn behöver ha kunskap och mod att stoppa om det skulle ske någon form av kränkning eller diskriminering.

Vår förskolas mission: “Förskolan ska vara en plats med glädje och framtidstro, där vi tillsammans tar ansvar för en hållbar framtid”

Vår vision: “En plats med välkomnande, tillåtande miljöer där barn kan utforska, samspela och lära av varandra på ett lustfyllt sätt. En demokratisk mötesplats där delaktighet och inflytande är ett viktigt värde. Där alla vuxna står upp för barnens rättigheter.”

På vår förskola är värdegrundsarbetet väldigt viktig och det råder nolltolerans vilket innebär ett absolut förbud för alla att kränka, diskriminera eller trakassera barn/barn, barn/vuxna. Alla vuxna på förskolan har goda kunskaper om likabehandling vilket gör att vi identifierar och stärker de positiva förutsättningarna för att jobba mot nolltolerans.

Barn och vuxna skall vara medvetna och ha en helhetssyn om att vi alla behöver vara delaktiga i de regler och det förhållningssätt vi arbetar utefter. Vi strävar efter en öppenhet mot vårdnadshavare och över förskolan för förståelse för varandra, vi vill lägga grunden till att lika värde gäller inte bara de närmsta utan alla jag möter i mitt liv. Vårdnadshavare skall ha information om likabehandlingsplanen och hur de ska rapportera vid kännedom om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

3. Kartläggning av riskområden

Vi ser att övergångar som exempelvis ut- och ingång och handtvätt är tillfällen då det ofta blir konflikter. Det kan bli fysiska tilltag och verbala kränkningar då många barn ska vistas på mindre yta tillsammans.

Vi ser att när inte pedagogerna räcker till så blir de "pedagogfria" platserna fler. Vi hinner då inte se, höra och ge stöd till barnen vid konflikter.

Vi ser att det finns oro bland barn och vårdnadshavare i gruppen då vi har många utåtagerande barn. Det sociala samspelet blir drabbat då vissa barn bits, rivs, slåss, spottas samt verbalt kränker barnen på förskolan.

Vi ser att toaletterna och skötrummet inte är optimala för barnens integritet. Om barnen är på toaletten är det vanligt att andra barn kommer in, särskilt tiden då vi bara vistas inne på Timotej där det bara finns en toalett. I skötrummet finns både handfat, toalett, pottor och skötbord vilket gör att det ofta vistas många barn där som antingen går på toaletten, pottan, byter blöja eller tvättar händerna. I dessa situationer är det svårt att helt värna om barnens integritet.

Här på förskolan har vi en blandad barngrupp i ålder 1-5 där alla vistas i samma miljöer. Vi upplever att detta gör det svårt att anpassa undervisningen och miljöerna så att det blir optimalt för alla åldrar. Det finns i dagsläget ingen miljö anpassad till de yngsta barnen där de kan få möjlighet att introduceras till olika material i sin takt. Vi upplever det svårt att utmana de äldsta och ge dem de bästa förutsättningarna inför förskoleklass.

4. Mål för arbetet

Vårt mål utifrån kartläggningen är att alla barn skall känna sig trygga och trivas överallt i våra miljöer utan risk för någon form av diskriminering eller kränkande behandling.

För att underlätta vid övergångar försöker vi dela upp oss så att så få barn som möjligt vistas på liten yta. Vi har delat upp oss pedagoger så vi kan vara i olika rum och olika delar av hallen. Att det ändå händer saker vid de här situationerna är svårt att förebygga.

Vi har gjort en tavla där barnen får välja vilken aktivitet de vill göra. Här kan vi anpassa vilka stationer vi har öppna till hur många personal vi har. Det kan ändå bli "pedagogfria" platser då det händer att någon pedagog behöver avvika för blöjbyte eller annan situation som uppstår.

Vi försöker finnas där de barn som kan vara utåtagerande är för att stötta och förebygga i konfliktsituationer. Vi har inte möjlighet att följa dessa barn under stora delar av dagen.

För att öka integriteten vid toalettbesök ska vi göra en skylt med en grön och en röd sida som barnen kan vända på då de ska gå på toaletten. Vi pratar om detta i barngruppen. Vi försöker minska antalet barn som vistas i skötrummet samtidigt. En lösning skulle kunna vara att dela upp huset på två avdelningar.

Delmål

1. Det finns mötesplatser för undersökande och utforskande både inne och ute där barnen känner sig trygga.
2. Barn möts av respekt för sin person, blir sedda och lyssnade till. Vi tar tillvara på barns frågor, tankar, idéer och samspekar i en demokratisk anda.
3. Barnen vistas ofta i mindre grupper vilket ger möjlighet att skapa relationer, lyssna på varandra och respektera varandras åsikter.
4. Alla vuxna i våra verksamheter vistas nära barnen i deras lekmiljöer samt arbetar aktivt med att stärka barnens språkutveckling.
5. Alla på förskolan skall känna ett likavärde, och vara medvetna om att det råder en nolltolerans mot diskriminering, trakassering och kränkande behandling.
6. Alla ska känna sig välkomna på förskolan – alla nya familjer ska ha ett välkomstsamtal på sitt modersmål samt en inskolningsperiod.
7. Vårdnadshavare skall ha kännedom om likabehandlingsplanen och arbetet för att förskolan skall vara fri från kränkning, diskriminering och trakasserier.

5. Handlingsplan

Utomhus; Generellt måste vi planera och strukturera personal lite bättre, vilka aktiviteter vi kan erbjuda osv (snickring, gå till skogen, måla, mm). Samt gå igenom vad som gäller utomhus så vi kan göra lika, för barnens bästa.

Inomhus: Personal måste vara mer noga med att sprida ut oss, aktiviteterna ska styra var vi är. Ex håller en personal i en sångsamling ska de andra stötta upp, ta blöjbyten osv. Planera vardagsrutinerna/ansvarsuppgifter inför höstens verksamhet så vi får en tydlighet och lugnare verksamhet.

Kartläggningen har visat på vilka områden där det kan förekomma konflikter och därmed visat på var pedagogerna bör befinna sig för att öka känslan av trygghet för alla barn. Pedagogerna har rutiner för och planerar för hur de ska organisera sig under dagen.

Ansvar: Alla pedagoger

Uppföljning: Avd. reflektionstid

Utvärdering: Vårens utvecklingsdag 2021.

6. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar klasslärare/mentor.
- Klasslärare/mentor kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsamt anmälan till LISA-systemet. Utöver anmälningskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev

- Förskolechef/rektorer utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

7. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

• **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller

etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

• **Funktionsnedsättning**

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

• **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

• **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- **Homofobi**

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.